

Kook app; wanneer IT zorgt voor meedoen in plaats van afhaken

Clïent Willem met chefkok Erik te Velthuis van Papendal

Je staat er misschien niet zo vaak bij stil, maar de digitalisering in onze samenleving heeft meer impact op mensen met een verstandelijke beperking dan op de gemiddelde Nederlander. "Iedereen kent vast wel dat gevoel dat het tempo van de digitalisering moeilijk is bij te benen. Dat geldt zeker voor mensen met een beperking. Denk bijvoorbeeld aan een telefonisch keuzemenu, waar de meeste mensen inmiddels aan gewend zijn. Veel mensen met een verstandelijke beperking verbreken echter de verbinding als ze een bandje horen. Het is te moeilijk. En als we niets doen, snapt deze doelgroep het niet meer en haken ze af. Dan hebben ze het gevoel dat de maatschappij geen rekening meer met hen houdt," aldus Frank Wolterink.

En hij kan het weten; Frank Wolterink is bestuurder van Humanitas DMH, een organisatie die mensen met een verstandelijke beperking en/of psychiatrische probleem helpt. "Daarom reserveren wij jaarlijks een relatief groot deel van ons budget voor innovatie in techniek. Wat wij het allerliefst willen bereiken is dat techniek onze cliënten helpt om de kwaliteit van hun leven te verbeteren en om als volwaardig burger mee te doen. Want dat kan IT óók doen. In een samenleving die steeds sneller aan het veranderen is, is het onze taak om onze cliënt te empoweren."

En daarom is er nu de Kook app. Een co-creatie van Humanitas DMH, ilionx en T-Mobile. Met deze app hebben we een doel precies voor ogen; mensen die niet zelf(standig) kunnen koken helpen met het doen van boodschappen en het bereiden van een lekkere, betaalbare en gezonde maaltijd.

Afhaalmaaltijden

Het idee voor de app kwam niet zomaar uit de lucht vallen, vertelt Frank Wolterink: "Toen ik in 2013 aantrad bij Humanitas DMH heb ik met veel cliënten gesproken om te vragen waar ze nu vooral behoefte aan hebben. Daar kwam van alles uit; aandacht is een belangrijk onderdeel van hun hulpvraag, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning om goed en gezond te eten. Het blijkt dat onze cliënten nogal eens terugvallen op afhaalmaaltijden bij de Chinees of pizzeria. Hartstikke lekker natuurlijk, maar als je dat te vaak doet, is het niet goed voor je gezondheid. Voor veel mensen met een beperking is zelfstandig koken gewoonweg te moeilijk."

Zo ontstond het idee om een Kook app te ontwikkelen. Dat dit idee zo snel door zo veel partijen zou worden opgepikt, had Wolterink niet durven dromen. "Ik ben er in eerste instantie samen voor gaan zitten met Kevin Feenstra, (destijds) onze ICT-manager. Dat is nu een klein jaar geleden. Kevin legde contact met T-Mobile en toen ging het hard. T-Mobile bleek heel graag mee te willen denken over het ontwikkelen en op de markt brengen van zo'n app. Ze staken er spon taan veel energie in en ilionx haakte aan voor de technische ontwikkeling van de app. Over geld werd niet gesproken, enthousiasme was de drijfveer."

Het mooie van de app, volgens Wolterink, is dat de begeleiders hun cliënten op een andere manier kunnen begeleiden. "We koken regelmatig voor cliënten, maar dat is vaak niet echt iets wat je samen doet mét de cliënt. Dankzij de app kunnen begeleiders samen met cliënten aan de slag en ontstaat er veel meer interactie. Daar zit ook een meerwaarde; niet alleen in de zelfredzaamheid, maar in het samen doen, in een betere kwaliteit van leven. Dat als er mensen op bezoek komen, ze daar dan voor kunnen koken."

Breng het water aan de kook en snijd de wortels

De grootste uitdaging bij het ontwikkelen van de app was volgens Wolterink de gebruikersinterface. "Je moet je als ontwikkelaar echt kunnen verplaatsen in de gebruiker; hoe denkt de gebruiker en hoe kan ik de app daarop aanpassen? Je moet je voorstellen; er zijn gebruikers van de app die 25 of 30 jaar oud zijn, die nog nooit hebben gekookt. Het eerste wat je je dan gaat afvragen is: waarom kunnen ze niet koken? Dan kom je erachter dat het voor een groot deel van de doelgroep niet te doen is om de instructies van traditionele kookboeken, -apps en -gerechten te volgen. Als er bijvoorbeeld staat 'breng het water aan de kook en snijd ondertussen de wortels', dan haken ze af. Want óf het water kookt over omdat ze dat niet meer in de gaten houden, of die wortels worden niet gesneden. In de Kook app worden instructies stap voor stap gegeven: je zorgt ervoor dat eerst alle ingrediënten en benodigdheden klaarliggen, geeft dan instructies hoe alles gesneden wordt, voordat het kookproces begint."

John Wittmaekers: "Door samen met de gebruikers te koken, te experimenteren en te observeren hebben we aan de hand van een customer experience map een prototype van de app ontwikkeld. Deze is vervolgens door en met de gebruikers verder verbeterd totdat zij aangaven dat de gebruikerservaring die we op het oog hadden was bereikt. Deze werkwijze heeft ertoe geleid dat de app - die op basis van dit uitgeteste prototype gelanceerd wordt op 14 september - volledig aansluit bij het doel van de gebruiker; vol zelfvertrouwen en zelfstandig lekker en leuk kunnen koken en smakelijk en gezond kunnen eten."

Het 'proefkoken' met de cliënten van Humanitas DMH werd georganiseerd met de chefkok van het topsportrestaurant van het complex Papendal. Cliënten Janet en Willem namen hieraan deel. "Ik hoop dat we elke dag met de app gaan koken", reageerde Janet enthousiast. "In een grote keuken en met echte koks gingen we koken!", vertelde Willem trots en inmiddels vol zelfvertrouwen.

Het resultaat is een app die is opgedeeld in zes overzichtelijk stappen die overzicht en structuur bieden aan de cliënt en dat geeft weer zelfvertrouwen tijdens het koken:

1. Boodschappenlijstje (afvinklijstje met plaatjes van de producten)
2. Handen wassen
3. Klaarzetten (kookgerei en ingrediënten verzamelen en afvinken)
4. Voorbereiden (afmeten, wegen, snijden van alle benodigde ingrediënten)
5. Koken (per bereiding door een stappenplan begeleid)
6. Serveren

Er is ook alles aan gedaan om het kookgerei en de ingrediënten zo eenvoudig mogelijk in de app naar voren te laten komen. Albert Heijn en Unilever zijn al aangehaakt als officiële partner van de Kook app om dat voor elkaar te krijgen.

Betrokkenheid

"Ik stond er eerlijk gezegd versteld van dat het bedrijfsleven zo maatschappelijk bezig is en een dergelijke betrokkenheid liet zien bij ons project", geeft Frank Wolterink toe. "Ik geloof er dan ook echt in dat deze manier van samenwerken tussen profit en non-profit de manier van de toekomst is. Ik merkte ook dat dat de insteek was van ilionx; medewerkers de kans geven om te werken aan een zinvol project waarmee onze cliënten echt een betere kwaliteit van leven krijgen."

Voor Wolterink is dit overigens pas het begin. "Deze app laat perfect zien dat je met technologie mensen met een beperking kunt helpen om zelfstandiger te leven. Nu hebben we dat gedaan met koken, maar de mogelijkheden zijn natuurlijk eindeloos."

De Kook app wordt officieel gelanceerd op donderdag 14 september in Hotel Papendal in Arnhem. Tijdens de lancering koken cliënten van Humanitas DMH een maaltijd met de Kook app voor de gasten én het Nederlands dames volleybalteam, waarvan ilionx de hoofdsponsor is. Vanaf 15 september is de Kook app beschikbaar via Google Play voor alle Android-toestellen.